

Τ Α Ο Ρ Γ Α Ν Α Τ Η Σ Ε Ο Κ
Τ Ο Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ι Ο Τ Η Σ Ε Υ Ρ Ω Π Η Σ

Διευκρινίσεις, Συμπληρώσεις, Παρατηρήσεις

1. «Ευρωπαϊκό Δικαστήριο...» (σ. 214)

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο εδρεύει στο Λουξεμβούργο και αποτελείται από 15 δικαστές και 9 εισαγγελείς. Τα μέλη του διορίζονται για 6 χρόνια με κοινή απόφαση των Κυβερνήσεων, ενώ η ανεξαρτησία τους είναι εγγυημένη. Στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο δε μπορούν να προσφύγουν άμεσα οι πολίτες αλλά μόνον τα κράτη - μέλη της Ε.Ε. Οι Ευρωπαίοι πολίτες μπορούν να προσφύγουν μόνον ενώπιον του Πρωτοδικείου του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, το οποίο ιδρύθηκε το 1988 και εδρεύει επίσης στο Λουξεμβούργο. Το Ευρωπαϊκό Πρωτοδικείο δημιουργήθηκε με σκοπό να βελτιωθεί η προστασία των ατομικών συμφερόντων και να δοθεί η δυνατότητα στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο να επικεντρωθεί στην ερμηνεία του Ευρωπαϊκού Δικαίου. Τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Πρωτοδικείου εκδικάζει το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, ενώ οι δικές του αποφάσεις δεν εφεσιβάλλονται. Μέχρι σήμερα έχουν εκδικαστεί περισσότερες από 10.000 προσφυγές από τα κράτη-μέλη.

Φυσικά ή νομικά πρόσωπα τα οποία θέλουν να προσφύγουν στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο μπορούν να το κάνουν μόνον μέσω προσφυγής τους στα εθνικά δικαστήρια ζητώντας από το δικαστή να υποβάλλει «προδικαστικό ερώτημα» στο Ευρωπαϊκό δικαστήριο. Εάν ο δικαστής κρίνει απαραίτητο, υποβάλλει προδικαστικό ερώτημα στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο που αποφαινεται εάν το κράτος - μέλος έχει παραβεί τις υποχρεώσεις που έχει δυνάμει του Ευρωπαϊκού δικαίου.

Ο Ευρωπαίος πολίτης εξάλλου έχει δικαίωμα να υποβάλλει αίτηση – καταγγελία για καταπάτηση των δικαιωμάτων του όπως αυτά προβλέπονται από την Ευρωπαϊκή νομοθεσία ά μ ε σ α και στα παρακάτω όργανα:

1. *Στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή:* Είναι ο αντίστοιχος θεσμός του δικού μας «Συνηγόρου του Πολίτη». Σε αυτόν μπορεί να απευθύνεται οποιοσδήποτε Ευρωπαίος πολίτης έχει υποψία κακής διοίκησης στα πλαίσια της Ε.Ε. Μπορεί εξάλλου να απευθύνεται στη διεύθυνση: European Parliament,

Avenue Robert Schuman, BP-1024, F-67070 Strasbourg Cedex και στο τηλέφωνο 88372388.

2. *Στον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου:* Την αίτηση μελετά μια κοινοβουλευτική επιτροπή η οποία και θα λάβει οποιαδήποτε μέτρα θεωρήσει απαραίτητα και θα πληροφορήσει τον ενδιαφερόμενο σχετικά με την αίτησή σας. Στο παρελθόν επιτυχείς αιτήσεις έπεισαν ορισμένα κράτη-μέλη να αναθεωρήσουν τη νομοθεσία τους, ώστε να προσαρμοστεί στο κοινοτικό δίκαιο.
3. *Στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Commission):* Μπορεί να υποβληθεί άμεσα μια καταγγελία προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε περίπτωση πιθανολογούμενης παράβασης διατάξεων του κοινοτικού δικαίου.

Για παράδειγμα μπορεί ο ευρωπαίος πολίτης να θεωρεί ότι κάποιος νόμος της Ε.Ε. δεν εφαρμόστηκε πλήρως ή καθόλου στη χώρα του. Η επιτροπή θα εξετάσει την περίπτωση και εάν κρίνει ότι υπάρχει παράβαση θα προσάγει την υπόθεση στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Η διεύθυνση της Ευρωπαϊκής επιτροπής είναι: M.Villedieu, Central Mailing, Secretariat General, European Commission, Rue de la Loi 200, B- 1049 Bruxelles.

2. «Διαρθρωτικά Ταμεία...» (σ. 215)

Τι είναι τα Διαρθρωτικά Ταμεία;

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει ένα χρηματοδοτικό όργανο, το οποίο ονομάζεται «Τα Διαρθρωτικά Ταμεία». Στόχος τους, η αντιμετώπιση των κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων σε μακροπρόθεσμη βάση. Η Ε.Ε., σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη και τις περιφερειακές αρχές, χρησιμοποιεί τα ταμεία αυτά, για να προωθήσει την ανάπτυξη και να μειώσει τις ανισότητες μεταξύ περιφερειών και κοινωνικών ομάδων. Τα τέσσερα Διαρθρωτικά Ταμεία είναι τα εξής:

- Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)
- Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)
- Το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ)
- Το Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας (ΧΜΠΑ)

Τα Ταμεία ασχολούνται επίσης με τα ακόλουθα θέματα σε ολόκληρη την Ένωση:

- μακροχρόνια ανεργία και κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση αποκλεισμένων ομάδων (στόχος 3)

- ανεργία συνδεδεμένη με τις βιομηχανικές μεταλλαγές (στόχος 4)
- διαρθρωτική προσαρμογή της γεωργίας και της αλιείας (στόχος 5α).

Τι ποσό δαπανάται;

Για να διορθωθούν οι ανισότητες που εμφανίζονται οι λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές οι πόροι που διατίθενται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία για συνδρομή στις περιφέρειες αυξάνονται σταθερά.

Τα χρήματα που χορηγούνται από το 1994 έως το 1999 ανέρχονται σε 154,5 δισεκατ. ECU δηλαδή περίπου 44.500 δισεκατ. δραχμές (τιμές 1994). Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει περίπου το 1/3 του συνολικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αυτή η σημαντική χρηματοδοτική προσπάθεια είναι μέτρια σε σχέση με τους πόρους που διατίθενται από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών. Ωστόσο, αποτελεί απόδειξη για το μέγεθος του έργου που πρέπει να υλοποιηθεί, για να επιτευχθεί ο στόχος της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.

Πόσος χρόνος θα χρειαστεί;

Η συνδρομή της Ε.Ε. προς τις περιφέρειες έχει θετική επίπτωση, αλλά θα χρειαστεί χρόνος για να επιτευχθούν τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) είναι ένα από τα κριτήρια που επιτρέπουν τη μέτρηση του πλούτου. Η μέτρηση αυτή οδηγεί στη διαπίστωση ότι οι οικονομικές ανισότητες μεταξύ των κρατών μελών είναι σημαντικές, αλλά είναι ακόμη μεγαλύτερες οι ανισότητες μεταξύ των περιφερειών. Για παράδειγμα, η χώρα με το υψηλότερο ΑΕΠ είναι η Ελλάδα με 63%. Ωστόσο, οι περιφέρειες εμφανίζουν πολύ ευρύτερο άνοιγμα, αφού η γερμανική πόλη του Αμβούργου φτάνει το 190%, σε αντίθεση με τις πορτογαλικές περιφέρειες του Alentejo και των Αζορών που φθάνουν μόλις το 42%.

Η κατάσταση μοιάζει με έναν αγώνα δρόμου, στον οποίο ένας πολύ ισχυρός αθλητής ξεκινά έχοντας προβάδισμα σε σχέση με έναν πιο αδύνατο συναθλητή. Προφανώς, ο λιγότερο ισχυρός δρομέας δεν φθάνει να τρέξει στο ρυθμό του αντιπάλου του, για να διατηρήσει τη θέση του στον αγώνα. Αν θέλει να καλύψει τη διαφορά, πρέπει να τρέξει γρηγορότερα.

Με τον ίδιο τρόπο, οι ασθενέστερες περιφέρειες της Ευρώπης πρέπει να ακολουθήσουν το ρυθμό των πιο ευημερουσών περιφερειών, αλλά και να τον ξεπεράσουν επί πολλά έτη, εάν θέλουν να φτάσουν στο ίδιο επίπεδο ανάπτυξης.

Χάρης, εν μέρει, στην ευρωπαϊκή συνδρομή, οι 4 φτωχότερες χώρες της Ένωσης -Ελλάδα, Ιρλανδία, Πορτογαλία, Ισπανία- αύξησαν από 66% σε 74% του μέσου κοινοτικού όρου το κατά κεφαλήν εισόδημα. Το στοίχημα της συνοχής δεν έχει ακόμη κερδηθεί και τα αποτελέσματα μπορούν να μετρηθούν μόνο μετά την παρέλευση πολλών ετών. Η μόνιμη επιτυχία θα εξαρτηθεί από τη συνεχή συγκέντρωση της βοήθειας υπέρ των λιγότερο ευημερουσών περιοχών.

Πώς λειτουργεί το σύστημα;

Η χρηματοδότηση των Διαρθρωτικών Ταμείων δίνεται με τη μορφή μη επιστρεπτέων ενισχύσεων και όχι δανείων. Τα χρήματα διοχετεύονται μέσω διετών έως εξαετών αναπτυξιακών προγραμμάτων, για τα οποία γίνονται διαπραγματεύσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και κάθε κράτους μέλους, ενώ στη συνέχεια υλοποιούνται σε συνεργασία με τις αντίστοιχες περιφερειακές και τοπικές αρχές. Τα προγράμματα αυτά καθορίζουν τις προτεραιότητες και τα μέτρα που είναι επιλέξιμα για χρηματοδοτική στήριξη. Όταν συμφωνηθούν τα προγράμματα για κάθε χώρα, οι αρμόδιες εθνικές αρχές ανακοινώνουν ότι οι χρηματοδοτικοί πόροι είναι διαθέσιμοι και ζητούν να υποβληθούν προς εξέταση

προτάσεις για μεμονωμένα έργα. Επομένως, τα έργα που χρηματοδοτούνται δεν επιλέγονται απευθείας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αλλά από τις εθνικές ή περιφερειακές αρχές που είναι αρμόδιες για κάθε πρόγραμμα.

Όλα τα έργα που λαμβάνουν ευρωπαϊκή συνδρομή πρέπει επίσης να λάβουν συγχρηματοδότηση από εθνικές ή άλλες πηγές.

3. «Ταμείο Συνοχής...» (σ. 215)

Η Συνθήκη του Μάαστριχτ καθιέρωσε το Ταμείο Συνοχής για τα κράτη μέλη, των οποίων το κατά κεφαλή ΑΕΠ είναι κάτω του 90% από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή για τις χώρες Ελλάδα, Ιρλανδία, Πορτογαλία και Ισπανία. Σε σύγκριση με τα προαναφερθέντα Διαρθρωτικά Ταμεία, η λειτουργία του Ταμείου Συνοχής, για το οποίο είχε προβλεφθεί ένα συνολικό ποσό 16 δισ. ECU για την περίοδο 1993-1999 για δράσεις στους τομείς των μεταφορών και του περιβάλλοντος, στοχεύει στη μείωση της απόκλισης μεταξύ των εθνικών οικονομιών. Η παροχή των πιστώσεων συνδέεται με την τήρηση των «Προγραμμάτων Σύγκλισης» που εφαρμόζονται ενόψει της υλοποίησης της ΟΝΕ.

Εργασία για το σπίτι

- ◆ Ομάδα μαθητών να επισκεφτεί τη Νομαρχία της περιοχής και να ενημερωθεί για τα έργα του νομού που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Συνοχής και τα Διαρθρωτικά Ταμεία. Το πληροφοριακό υλικό να παρουσιάσουν ως εργασία στην τάξη.

Εργασία για το σπίτι

«Με επιφυλακτικότητα αντιμετώπιζαν ως σήμερα δικαστές και πολίτες στην Ελλάδα την προσφυγή στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, αν και αποφάσεις του που αφορούν τη χώρα μας έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια αιτία να αλλάξουν ακόμη και νόμοι του κράτους. Πρόσφατα, ο Υπουργός Εργασίας ανακοίνωσε ότι με βάση το νέο Ασφαλιστικό Νομοσχέδιο, σύνταξη δικαιούνται όχι μόνον οι χήρες αλλά και οι χήροι. Μια ρύθμιση που δε θα είχε γίνει ποτέ αν δε την επέβαλε το Ευρωδικαστήριο με μια σχετική απόφαση για τον Ε.Ε., ο οποίος έφτασε ως το Λουξεμβούργο διεκδικώντας τη σύνταξη της θανούσας γυναίκας του που εργαζόταν στη Δ.Ε.Η.»

Εφημερίδα «ΤΟ ΕΘΝΟΣ», 9-11-1998

- ◆ Μέσω ποιων θεσμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με ποιους τρόπους μπορεί ο Ευρωπαίος πολίτης να διεκδικήσει την εφαρμογή των κοινοτικών διατάξεων στη χώρα του;

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Συνδυασμός ερωτήσεων του τύπου «σωστό - λάθος» και σύντομης απάντησης

Αφού διαβάσετε τις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ εάν τις θεωρείτε σωστές και το Λ εάν τις θεωρείτε λανθασμένες. Στη συνέχεια, στην κενή σειρά που ακολουθεί, να αναδιατυπώσετε τις λανθασμένες προτάσεις, ώστε να γίνουν σωστές.

1. Στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο προσφεύγουν ιδιώτες και επιχειρήσεις. Σ   Λ
.....
2. Το Κοινοτικό Ταμείο Συνοχής χρηματοδοτεί έργα πολιτισμού σε όλα τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. Σ   Λ
.....
3. Τα βασικά εκτελεστικά όργανα της Ε.Ε. είναι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σ   Λ
.....
4. Το κύριο νομοθετικό όργανο της Ε.Ε. είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σ   Λ
.....
5. Το Συμβούλιο της Ευρώπης σήμερα ασκεί βασικά οικονομική δραστηριότητα. Σ   Λ
.....

Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Να βάλετε σε κύκλο το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο εκδικάζει:
  - α) προσφυγές κρατών - μελών
  - β) προσφυγές ιδιωτών και εταιρειών
  - γ) εφέσεις κατά αποφάσεων του Πρωτοδικείου
  - δ) όλα τα παραπάνω
  - ε) τα (α) και (γ)

2. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Commission):
  - α) είναι το βασικό εκτελεστικό όργανο της Ε.Ε.
  - β) είναι το σημαντικότερο εισηγητικό όργανο πρωτοβουλίας
  - γ) συντονίζει την οικονομική πολιτική της Ε.Ε.
  - δ) όλα τα παραπάνω
  - ε) τα (α) και (β)

Ερωτήσεις συμπλήρωσης

Να συμπληρώσετε τα κενά στις παρακάτω προτάσεις.

1. Έργο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου είναι η έγκριση τ... .., η νομοθεσία και ..... της εκτελεστικής εξουσίας, δηλαδή τ... .. και τ... Ευρωπαϊκ... ..
2. Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει σήμερα ..... κράτη-μέλη και είναι δυνατή η συμμετοχή ..... από κράτη μη μέλη και από ..... Οργανισμούς.

Ερώτηση αντιστοίχισης

Να γράψετε στο κενό αριστερά το γράμμα του δεδομένου της Β' στήλης, που αντιστοιχεί στο δεδομένο της Α' στήλης.

Α'	Β'
1. ___ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	α) έλεγχος δαπανών Ε.Ε.
2. ___ Συμβούλιο Υπουργών προϋπολογισμού	β) θεματοφύλακας κοινοτικής τάξης
3. ___ Ευρωπαϊκό Δικαστήριο	γ) νομοθεσία και έγκριση
4. ___ Ελεγκτικό Συνέδριο Ε.Ε.	δ) έλεγχος σωστής εφαρμογής
5. ___ Ταμείο Συνοχής	ε) συντονισμός οικονομικής πολιτικής
6. ___ Ευρωπαϊκή Επιτροπή	στ) χρηματοδότηση έργων υποδομής

Ερωτήσεις σύντομης απάντησης

Να απαντήσετε συνοπτικά σε καθεμιά από τις παρακάτω ερωτήσεις.

1. *Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, Συμβούλιο Υπουργών:* Ποιο το έργο των δύο αυτών οργάνων της Ε.Ε.;
2. Ποια είναι τα μέλη και ο σκοπός του Συμβουλίου της Ευρώπης;